

NAFARROAKO PARLAMENTUKO

ALDIZKARI OFIZIALA

VIII. legegintzaldia

Iruña, 2014ko abuztuaren 19a

92. ZK.

A U R K I B I D E A

B SAILA:

Foru lege proposamenak:

—Foru Lege proposamena, ezgaitasuna duten pertsonak, laguntza txakurrekin daudenean, gune irekietan eta mugatutako beste gune batzuetan sartu, ibili eta egoteko askatasuna arautzekoa, Bildu-Nafarroa eta Aralar-Nafarroa Bai parlamentu-taldeek aurkeztu dute (2. or.).

B saila:
FORU LEGE PROPOSAMENAK

Foru Lege proposamena, ezgaitasuna duten pertsonak, laguntza txakurrekin daudenean, gune irekietan eta mugatutako beste gune batzuetan sartu, ibili eta egoteko askatasuna arautzekoa

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2014ko ekainaren 30ean egindako bilkuran, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

Nafarroako Foru Eraentza Berrezarri eta Hobe-tzeari buruzko Lege Organikoaren 19.1.b) artikulua aitortzen dien legegintzarako ekimena erabiliz, Bildu-Nafarroa eta Aralar-Nafarroa Bai parlamentu-taldeek Foru Lege proposamen bat aurkeztu dute, ezgaitasuna duten pertsonak, laguntza txakurrekin daudenean, gune irekietan eta mugatutako beste gune batzuetan sartu, ibili eta egoteko askatasuna arautzekoa.

Hori horrela, Legebiltzarreko Erregelamenduko 148. artikuluan ezarritakoarekin bat, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, hona ERABAKIA:

1. Agintzea Ezgaitasuna duten pertsonak, laguntza txakurrekin daudenean, gune irekietan eta mugatutako beste gune batzuetan sartu, ibili eta egoteko askatasuna arautzeko Foru Lege proposamena Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitaratzea.

2. Foru lege proposamen hori presako prozeduraz izapidetzea.

3. Foru lege proposamen hori Nafarroako Gobernuari igortzea, Erregelamenduko 148. artikuluan ezarritako ondorioetarako, eta hari adieraztea bere iritzia emateko epea zortzi eguneko dela.

Iruñean, 2014ko ekainaren 30ean

Lehendakaria: Alberto Catalán Higuera

Foru Lege proposamena, ezgaitasuna duten pertsonak, laguntza txakurrekin daudenean, gune irekietan eta mugatutako beste gune batzuetan sartu, ibili eta egoteko askatasuna arautzekoa.

ZIOEN AZALPENA

I

Nafarroako Foru Eraentza Berrezarri eta Hobe-tzeari buruzko abuztuaren 10eko 13/1982 Lege Organikoko 44. artikuluko 17. idatz-zatiak gizarte laguntzaren arloko eskumen osoa ematen dio Nafarroako Foru Komunitateari. Gizarte laguntzaren esparruan sartzen dira gizarteratze-politika baten oinarriak ezartzeko eta mugigarritasuna murriztua duten eta beste muga batzuk dauzkaten pertsonentzako irisgarritasun baldintzak hobetze-ko beharrezkoak diren ekintza publikoak.

Nafarroako Foru Komunitateak zenbait arau eman ditu oztopo fisiko eta zentzumenezkoak kentzearen arloan, uztailaren 11ko 4/1988 Foru Lege-tik hasita (martxoaren 25eko 22/2003 Foru Legeaz aldatu zen foru lege hori). Gaur egun, araudi hori Irisgarritasun Unibertsalari eta Ororentzako Disei-nuari buruzko apirilaren 6ko 5/2010 Foru Lege indardunak ordeztu du. Izan ere, azken lege hori egin zen Ezgaitasuna duten pertsonen aukeraber-dintasuna, diskriminazio-eza eta irisgarritasun unibertsala lortzeko abenduaren 2ko 51/2003 Legearen printzipioen argitan.

Aipatutako azken foru legeak zioen azalpenen-dioen bezala, ezgaitasunen bat duten pertso-nek talde heterogeneo bat osatzen dute, baina horiek guztiek komunean dute, neurri batean edo bestean, berme osagarriak behar dituztela eskubi-de guztiak baliatuz bizi ahal izateko edota gainera-ko herritarren baldintza berdinetan parte hartu ahal izateko bitzita ekonomiko, sozial eta kultura-

lean. Eskubideen berdintasun hori ez da erabatekoa, eta horrek eskatzen du erakundeak gehiago ahalegindu daitezela berdintasun hori lortze aldera, zeren eta ezgaitasunen bat duen pertsona batek jasan behar izaten dituen desabantailen jatorria pertsona horrek dituen zailtasunetan dagoen arren, desabantaila horiek areagotu egiten baitira eguneroko bizimoduan herritar horiei bizitza ekonomiko, sozial eta kulturalean parte hartzea zailtzen dieten oztopo eta baldintza murriztaileekin, gure bizimoduko gisa guztietako baldintzak ezgaitasunik ez duten pertsonentzat pentsatuta eta diseinatuta baitaude.

II

Espainiako Konstituzioaren 14. artikulua ezartzen du espainiarrak legearen aurrean berdinak izatearen printzipioa, eta jaiotzaz, arrazaz, sexuz, erlijioz, iritziz edo inolako egoera edo inguruabar pertsonal nahiz sozialengatik bazterkeriarik ez izatearena. Era berean, 9.2 artikulua ezartzen du botere publikoei dagokiela inguruabar zehatzak sustatzea, gizabanakoaren eta berak osatzen dituen taldeen askatasuna eta berdintasuna benetakoak eta eragingarriak izan daitezen; oztopoak kentzea, horiek haien osotasuna eragotzi edo zailtzen badute; eta herritar guztien parte-hartzea erraztea, bai bizitza politikoan, baita ekonomia-, kultura- eta gizarte-bizitzan ere. Azkenik, 49. artikulua botere publikoentzako agindu bat jasotzen du, ezgaitasuna duten pertsonak gizarteratzeko politika bat egin dezaten, haiei behar duten laguntza espezializatu emate aldera, horren bidez Konstituzioan bertan aitortuta dituzten eskubideak lor ditzaten.

Konstituzio-xedapen horien indarrez, berriki, azaroaren 29ko 1/2013 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez, onetsi da Ezgaitasuna duten pertsonen eskubideei eta haien gizarteratzeari buruzko Lege Orokorren Testu Bategina. Arau horrek batean bildu eta berrezarri ditu Ezgaitasuna duten Pertsonen Gizarteratzeari buruzko apirilaren 7ko 13/1982 Legea, Ezgaitasuna duten pertsonen aukera-berdintasuna, diskriminazio-eza eta irisgarritasun unibertsala lortzeko abenduaren 2ko 51/2003 Legea eta Ezgaitasuna duten pertsonen aukera berdintasunaren eta irisgarritasun unibertsalaren alorreko arau-hausteei eta zigorreari buruzko abenduaren 26ko 49/2007 Legea. Lege horiek guztiak araudiaren esparruan iraultza bat izan ziren ezgaitasuna duten pertsonak bizitza politiko, ekonomiko, kultural eta sozialean integratzeko. Testu bategin berriaren bidez, berriz, bete egiten da Araudia ezgaitasuna duten pertsonen eskubideei buruzko nazioarteko itunaren arabera egokitzeko abuztuaren 1eko 26/2001 Legeko azken xedapenetako bigarrenean bildutako agindua,

zeren eta guztiz berresten baititu bai eskubide horiek, bai botere publikoek ezgaitasuna duten pertsonak beren eskubideez egiazki balia ahal daitezen bermatzeko daukaten betebeharra ere, Konstituzio 9.2 artikuluan xedatutakoaren ildo beretik.

III

Nazioarteko arau-esparruan, Giza Eskubideen Aldarrikapen Unibertsalak, Nazio Batuen 183. Batzar Nagusiak 1948ko abenduaren 10ean aldarrikatutakoak, 1. artikuluan ezartzen du gizon-emakume guztiak aske jaiotzen direla eta duintasun eta eskubide berberak dituztela. 2. artikuluan gehitzen du gizaki orori dagozkiola aldarrikapenean bertan adierazitako eskubide eta askatasunak, eta ez dela inor bereziko arraza, larru-kolorea, sexua, hizkuntza, erlijioa, politikako edo bestelako iritzia, sorterrria edo gizarteko jatorria, ekonomia-maila, jaiotza edo beste inolako gorabeheragatik. 6. artikuluan ezartzen du gizon-emakume guztiak berdinak direla legearen aurrean eta denek dutela, bereizkeriarik gabe, legezko eta aldarrikapena hausten duen edozein bereizkeriaren aurkako babes bera izateko eskubidea.

Nazio Batuen Eskubide Zibil eta Politikoen Nazioarteko Ituneko 26. artikulua (New Yorken egin zen 1996ko abenduaren 19an eta Espainiako Estatuak berretsi zuen 1997ko apirilaren 13ko Tresnaren bidez) ezartzen du pertsona guztiak berdinak direla legearen aurrean eta eskubidea dutela legearen babes bera izateko inolako bereizkeriarik gabe; eta gehitzen du legeak bereizkeria oro debekatuko duela, eta pertsona guztiei babes bera eta eragingarria bermatuko diela, edozein bereizkeriaren aurka, arraza, larru-kolorea, sexua, hizkuntza, erlijioa, politikako edo bestelako iritzia, jatorri nazionala edo gizarte-jatorria, ekonomia-maila, jaiotza edo beste edozein gizarte-ezaugarri dela bide.

Zentzu berean, Giza Eskubideei eta Oinarrizko Askatasunei buruzko Europako Hitzarmenean –Erroman egin zen 1950eko azaroaren 4an eta Espainiako Estatuan 1979ko urriaren 4tik dago indarrean–, "bazterkeriaren debekua" izenburupean, ezartzen da hitzarmenean aitortutako eskubide eta askatasunen gozamina ziurtatu behar dela, inolako bereizketarik egin gabe, eta, batik bat, sexua, arraza, larru-kolorea, hizkuntza, erlijioa, iritzi politiko edo bestelakoak, jatorri nazionala, aberastasuna, jaiotza edo beste edozein egoeraren ondoriozko bereizketarik egin gabe. Berrikiago, Hitzarmeneko 12. Protokolo Gehigarriko 1. artikulua –Espainiako Estatuan 2008ko ekainaren 1etik dago indarrean–, "bazterkeriaren debekua" izen-

buru beraren pean, ezartzen du lege ezarritako eskubide ororen baliatzea inongo bereizketarik gabe bermatu beharra dagoela, eta, batik bat, sexua, arraza, larru-kolorea, hizkuntza, erlijioa, iritzi politiko edo bestelakoak, jatorri nazionala, aberastasuna, jaiotza edo beste edozein egoeraren ondoriozko bereizketarik egin gabe. Eta gehitzen du inongo agintaritzak publikok ezin duela inor baztertu, bereziki bazterketa hori aipatutako arrazoiengatik justifikatu nahi badu.

Ezgaitasuna duten Pertsonen Eskubideei buruzko Konbentzioak –New Yorken egin zen 2006ko abenduaren 13an, Espainiako Estatuak 2007ko martxoaren 30ean berretsi zuen eta 2007ko azaroaren 23ko Tresnaren bidez berretsi zen– 1. artikuluan aldarrikatzen du bere xedea dela ezgaitasuna duten pertsona guztiek osoan eta berdintasun-baldintzetan izatea oinarriko eskubide eta funtsezko askatasun guztiak, eta pertsona horien duintasuna errespetatu dadila sustatzea. Arau berak ezgaitasuna duten pertsonen artean sartzen ditu epe luzera gabezia fisiko, mental nahiz intelektualak edo zentzumenezko gabeziak izanzen dituztenak, oztopo desberdinekin topo egitean gabezia horiek eragotzi ahal izanzen baitute pertsona horiek gizartean parte hartzea osotasunean eta eragingarritasunez, gainerako pertsonen baldintza berberetan. Konbentzioaren printzipioen barruan, 3. artikulua jasotzen ditu berezko duintasunaren, norberaren autonomiaren eta pertsonen independentziaren errespetua, bazterkeria-eza, aukeren berdintasuna eta irisgarritasuna. 4. artikulua, konbentzioa sinatzen duten estatuen betebeharrak orokorrean, ezartzen du ezgaitasuna duten pertsonen giza eskubide eta oinarriko askatasun guztietarako eskubide osoa bermatu eta sustatzekoa, ezgaitasuna dela-eta inongo bazterkeriarik egin gabe. Horretarako, konbentzioan bertan aitortutako eskubideak egingarri egiteko neurri egoki guztiak hartuko dira, legegintzakoak, administratiboak nahiz beste izaera batekoak; egoki diren neurri guztiak hartuko dira, legegintzako neurriak barne, indarreko legeak, erregelamenduak, ohiturak eta eginerak adierazi eta indargabetzeko, halakoek bereizkeria egiten dutenean pertsona ezgaituen aurka; eta egoki diren neurriak hartuko dira inork (pertsona, erakunde edo enpresa pribatua izan) bereizkeriarik egin ez dezan ezgaitasun arrazoiengatik.

5. artikuluan, konbentzioak ezgaitasuna duten pertsona guztien berdintasun eta bazterkeria-ezaren printzipioak aitortzen ditu, bai eta pertsona horiek legearen babes eragingarria izateko eskubidea ere, edozein arrazoitan oinarritutako bereizkeriaren aurka.

Ezgaitasuna duten pertsonen irisgarritasunari dagokionez, konbentzioko 9. artikulua estatu sinatzaileak premiatzen ditu behar diren neurriak hartuz ezgaitasuna dutenei ziurtatzeko eskuragarri izatea, gainerako pertsonen baldintza berberetan, ingurune fisikoa, garraioa, informazioa eta komunikazioak, barnean direla informazioaren eta komunikazioen sistemak eta teknologiak, eta jendaurreko edo erabilera publikoko beste zerbitzu eta instalazio batzuk, hiriguneetan nahiz nekazaritza-guneetan. Neurri horien artean sartu behar da irisgarritasunerako trabak eta oztopoak kentzea, eta neurriak honakoetan aplikatu beharko dira: eraikinak, bide publikoak, garraioak eta kanpoko zein barneko beste instalazio batzuk; esate baterako, eskolak, etxebizitza, instalazio medikoak eta lantokiak, informazioko, komunikazioko eta bestelako zerbitzuak, horren barne direla zerbitzu elektronikoak eta larrialdikoak. Berziki, xede horietarako hartu beharreko bidezko neurrien artean, konbentzioak sartzen ditu giza edo animalia bidezko laguntza-motak eta bitartekariak eskaintzera bideratutakoak, gidak, irakurgailuak eta zeinu-hizkuntzaren interprete profesionalak barne, eraikintara eta jendaurreko beste instalazio batzuetara sartzea errazteko.

Langileen mugikortasuna erregulatzearen bidez, 20. artikulua estatu sinatzaileei exijitzen die neurri eragingarriak hartzeko, ziurtatze aldera pertsona ezgaituek mugigarritasun pertsonala izatea, ahalik independentziarik handienarekin; neurri horien artean dago ahalbidetzea ezgaituek lor ditzatela giza edo animalia bidezko laguntza-motak eta bitartekariak, laguntza-teknologiak, gailu teknikoak eta kalitateko mugigarritasunerako laguntzak, baita halakoak arrazoizko kostuan haien esku jarri ere.

IV

Azkenik, Europako araudiaren esparruan, Europar Batasunaren Oinarriko Eskubideen Gutunak, Estrasburgon 2007ko abenduaren 12an eginak, 1. artikuluan aldarrikatzen du giza duintasunerako eta bortxaezintasunerako eskubidea; 3. artikuluan, pertsona guztiek osotasun fisiko eta psikikoa izateko eskubidea; 6. artikuluan, pertsonen askatasunerako eskubidea; 20. artikuluan, pertsona guztiak legearen aurrean berdinak izateko eskubidea; 21. artikuluan, berriz, bazterkeria oro debekatzen da, eta, bereziki, sexua, arraza, larru-kolorea, etnia- edo gizarte-jatorria, ezaugarri genetikoak, hizkuntza, erlijioa edo pentsaerak, iritzi politiko edo beste edozein motatakoak, gutxiengo nazional baten kide izatea, ondarea, jaiotza, ezgaitasuna, adina edo joera soziala direla bide gauzatutakoa. Azkenik, 26. artikuluan, ezgaitasuna

duten pertsonen gizarteratzerako eskubidea ezarzen du, aitortu eta errespetatu egiten baitu ezgaitasuna duten pertsonen autonomia izateko, gizar-tean eta lanean integratzeko eta gizar-tearen bizitzan parte hartzeko duten eskubidea, bai eta hori bermatzeko hartzen diren neurriez baliatze-koa ere.

V

Ezgaitasuna duten pertsona guztien oinarritzko eskubideen arloan nazioarteko, Europako eta Konstituzioko araudiaren ikuspegia deskribatuta, komeni da geratzea Nafarroako Foru Komunitateak orain indarrean duen araudian, hain zuzen ere ikusmeneko disfuntzio osoa edo latza izanik, gida txakurren laguntza duten pertsonak gune irekietan eta mugatutako beste gunetan sartu, ibili eta egoteko askatasunaren erregimena arautzeari buruzko apirilaren 4ko 7/1995 Foru Legean.

Foru lege hori, izenburutik ondorioztatzen den bezala, soilik zentratuta dago ikusmeneko disfuntzioa duten pertsonengan eta erabiltzen dituzten edo erabili ahal dituzten txakurrengan, baina ez du ezertxo ere arautzen ikusmeneko disfuntziorik (edo ezgaitasunik) ez duten baina bestelako ezgaitasunak –fisikoak nahiz zentzumenetakoak–edo nahaste endokrinoak edo beste edozein gaixotasun izan eta laguntza txakurren (edo zerbitzu txakurren beharra, izendapen formala zein den ere) laguntzaren beharra daukaten edo izan dezaketen edo laguntza hori komeni dakiekeen pertsonen buruz.

Egoera halako punturainokoa da non, berdintasunaren funtsezko printzipioaren ikuspegitik, baztergarriztat jo daitekeen ezgaitasun jakin bat duten pertsonen (kasu honetan, ikusizko ezgaitasuna) Nafarroako araubide juridiko berekia izan dezatela haien eskubideak arautu eta bermatzeko, eta bestelako ezgaitasun edo gaixotasunak dituzten beste pertsona batzuek (esate baterako, eta exhaustiboki izateko asmorik gabe, mugikortasun nulua edo murriztua dutenak, entzumenezko ezgaitasuna dutenak, autismoaren esparruko nahasteak, diabetesa bezalako nahaste endokrinoak, epilepsia eta abar dutenak), ordea, beren eskubideak arautu eta babesteko araubide juridikorik ez izatea.

Gogoeta horiek, berez, berarekin dakarte Nafarroan lege bat egin behar izatea laguntza edo zerbitzu txakurren edo gaixotasun batzuetako krisiaren alerta ematen espezializatutako txakurren laguntzaren beharra izan dezaketen pertsona horien eskubideak arautzeko eta babesteko, bere garaian ikusmeneko ezgaitasuna duten pertsonen eskubideak eta gida txakurren (tradizionalki itsu-txakur deitu direnak) erabilera arautu zituzten

beste autonomia erkidego batzuetan –Nafarroan ere bai– egin den bezala; izan ere, berriki, ezgaitasuna duten pertsonen esparru mugatu hori gainditu da, eta laguntza txakurrak eramaten dituzten pertsona ezgaituen irisgarritasunari buruzko eskubidea arautzera jo da.

VI

Gaur egun, konprobatuta dagoen egitate bat bada laguntza txakurrek nolako gaitasunak daukaten pertsonen autonomia errazteko, ikusmeneko ezgaitasuna dutenen kasuan ez ezik, bestelako ezgaitasuna dutenen kasuan ere. Izan ere, haien-tzat baliagarri gerta daiteke ezgaitasuna duten pertsonak laguntzeko, gidatzeko eta babesteko behar diren gaitasunak daukazan txakur bat edukitzea, beren autonomia errazteko eta eguneroko bizitzan laguntza emateko, bide horretatik pertsona horiek topatzen dituzten oztopoak gainditzeko lagunduz.

VII

Hori guztia dela eta, pertsonen berdintasunaren oinarritzko printzipioari dagokionez, esan dezakegu Nafarroak, gaur egun, ez duela printzipio hori betetzen, ez ezgaitasuna duten pertsonen dagokionez, ez halakorik ez dutenei dagokionez, ez eta ikusmenekoak ez diren ezgaitasunak dituztenei dagokionez ere; hau da, ezgaitasuna izan eta laguntza txakurren beharra duten edo izan dezaketen pertsonen esparru zabalari erreparatuta. Horrenbestez, ikusmeneko ezgaitasuna duten pertsonen eskubide eta bermeei buruzko apirilaren 4ko 7/1995 Foru Legearen hasierako muga gainditu eta esparru pertsonal, laguntzazko eta sozial mugatu hori iragan behar da, hura zabalduz, bidezkoa den bezala, edozein motatako ezgaitasun edo gaixotasuna duten pertsona guztiei, baldin eta ezgaitasun edo gaixotasun horrek bizi- eta laguntza-baldintzak eta baldintza mediko edo/eta pertsonalak –eta, horrekin batera, berdintasun-baldintzak– hobetzen lagunduko dieten edo lagundu ahaliko dieten laguntza txakurrak erabiltzea beharrezko, komenigarri edo besterik gabe bidezko gertatzea eragin badezake.

VIII

Nafarroarako azaldu dugun araugintza-egoerak talka egiten du, ikuspuntu teoriko hutsetik, aipatutako berdintasunaren printzipioarekin ez ezik, esparru praktikoan gertatzen den egiazko egitate batekin ere, hain zuzen ere Nafarroan jada existitzen baitira, gida txakurrak erabiltzen dituzten ikusmeneko ezgaituekin batera, laguntza txakurrak

erabiltzen dituzten eta etorkizunean halakoak erabili ahal dituzten beste pertsona batzuk.

IX

Aipatutako inguruabar eta errealitate guztiak direla eta, beharrezkoa eta premiazkoa da Nafarroako Parlamentuak gaiari hel diezaion, eta beste foru lege bat landu, eztabaidatu eta onetsi dezan, apirilaren 4ko 7/1995 Foru Lege indarduna gainditu (baita hura indargabetuz ere) eta beren ezgaitasun edo gaixotasunak tarteko laguntza txakurrak (zentzurik zabalenean) erabiltzen dituzten pertsonen eskubide, berme eta betebeharrak guztiak arautzeko; izan ere, halako txakurrak erabiltzeak pertsona horien bizi- eta osasun-baldintzak hobetzen lagun dezake eta ezgaitasunen tratamenduan hobekuntza ekar dezake, eta haiei esker toki publiko eta pribatu, garraio eta abarrek guztietarako sarbidea izan dezakete ezgaitasunik ez duten pertsonen baldintza berdinetan, eta horrekin, bizitzeko eta pertsona gisa eta familiaren esparruan beren burua garatzeko funtsezko baldintzak hobetu ditzakete.

X

Foru lege honek lau titulu dauzka, eduki bereizi baina elkarrekin lotutakoak dituztenak, eta titulu horien izendatzaile komuna, berriz, beren eguneroko bizitzako ohiko lanak hobeki egiteko laguntza txakurrak erabili ditzaketen pertsona ezgaituen zerrendaren definizioa eta zehaztapena da.

I. tituluak foru legearen alderdi orokorren arautzea jasotzen du: foru legearen xedea eta esparrua, haren edukia eta norainokoa ulertzeko behar diren definizioak, eta foru legearen aplikazio-esparru guztian laguntza txakurren izaera egiaztatzeko eta zehapen-ahalmenaz baliatzeko gizarte zerbitzuen arloko organo eskudunen definizioa; hori guztia, halere, ez da eragozpena izanen foru legearekin bat datozen esparru sektorialetan Nafarroako Gobernu departamentuek dauzkaten eskumenetarako.

II. tituluak, nagusiki I. kapituluak, laguntza txakurrak daramatzaten pertsona ezgaituen sarbiderako, joan-etorrietarako eta egoteko eskubideak mugatu eta zehazten dira, behar diren xehetasunak emanez toki publiko eta erabilera publiko duten toki pribatuei buruz, non eskubide horretaz baliatzeak ahal den osatuena izan beharko duen, arrazoizko muga bakar batzuekin; honakoak, hain zuzen ere: hirugarrenen eskubideak eta animalien presentzia egokitzen ez den tokiak errespetatzea, laguntza txakurren erabiltzaileen, jabeen, trebatzaileen eta sozializazio-agenteen betebeharrak ere ezartzea, eta, azkenik, laguntza txakurren erabileratik eratorritako erantzukizunak mugatzea.

Foru legeko III. tituluak, I. kapituluak, honakoak jasotzen ditu: laguntza txakurren sailkapena, txakur horiek erosi eta haien izaera aitortzeari buruzko arautzea, izaera hori kentzea edo are galtzea ere, txakur horien egiaztatzea eta identifikazioa eta laguntza txakurrei exijitzekoak zaizkien baldintza higieniko eta sanitarioak. III. kapituluak, erabiltzaileen eta laguntza txakurren arteko Lotura Unitateen Erregistroaren sorrera eta edukia arautzen dira; II. kapituluak, berriz, laguntza txakurrentzako gune zoologikoen eta trebakuntza zentroen instalazioa eta funtzionamendua baimentzeko baldintzak arautze aldera, arau-bikoiztasunik gerta ez dadin, jarduera sailkatuen eta ingurumen-baimenen arloan indarra duen araudian ezarritako baldintzetara jotzen da, bai eta Nafarroan gune zoologikoen baimen, sailkapen, erregistro eta kontrol zoosanitarioaren arloko arau indardunetara ere.

Azkenik, foru legeko IV. tituluko I. kapituluak, zehapen-araubidea arautzen da, eta honakoak definitzen eta sailkatzen dira: arau-hauste eta zehapenak, subjektu erantzuleak, zehapenetarako irizpideak eta haien mailaketarako inguruabarrak eta arau-hausteen eta zehapenen iraupena. Arau-haustetza jotzen diren egitateen erantzukizun zibil konkurrentea salbuesten da beti. II. kapituluak, zehapen-prozedura arautzen da, erreferentzia berezia eginez zehapenetarako prozedura administratiboari, betiere ingurumen-baimenen, animalien osasunaren eta gune zoologikoen baimenaren arloetan eskumenak dituzten Nafarroako Gobernu departamentuen zehapen-prozedurako esku-hartzea –aginduzkoa baina ez loteslea– salbuesten da, bai eta jarduera sailkatuen arloan eskumena dituzten toki entitateena ere.

I. TITULUA Xedapen orokorrak

1. artikulua. Foru legearen xedea eta aplikazio eremua.

1. Foru lege honen xedea ondoko hauek dira:

a) ezgaitasun fisiko, psikiko edo zentzumenezkoek ukitutako pertsonen aukera berdintasuna bermatzea, horren barne direla ikusmenaren eta entzumenaren ezgaitasunen bat edo ezgaitasun fisikoren bat dutenak edo autismoaren esparruko nahasteak, diabetesa, epilepsia edo azken xedapenetako bigarrenaren xedatuaren arabera aitortutako gaixotasunak dituztenak.

b) bermatzea a) letran aipatutako pertsonen toki publikoetan edo erabilera publiko tokietan libreki sartzeko, ibiltzeko eta egoteko eskubideak

baliatu ahal direla, eskubide hori guztiz gauzatzea bideratzen dien laguntza txakur batekin doazenean.

c) laguntza txakurraren izaera definitzea.

d) eta laguntza txakurren erabiltzaileen eskubiak eta betebeharrak ezartzea

2. Foru lege honen aplikazioak Nafarroako Foru Komunitate osoa izanen du lurralde-eremu.

3. Foru lege honetan ezarritakoa, edonola ere, nagusitu egingen zaio animaliak sartzeko eskubideari edo debekuari buruzko agindu berezi edo zilegi orori, bai lokal edo higiezin publikoei dagokienean, bai pribatuak izanik jendearentzako irekita daudenei dagokienean ere, 2.g) eta 12. artikuluetan ezarritakoari jarraiki.

4. Foru lege honetan biltzen diren eskubide eta ahalmenak ikusmeneko ezgaitasunak eta ezgaitasun psikiko eta zentzumenezkoek jotako pertsonari begira daudela ulertuko da. Horrela, beraz, ezgaituari laguntzen dion laguntza txakurrak izaera hori izanen du bizi den bitartean.

2. artikulua. Definizioak.

Foru lege honetan xedatutakoari dagokionez, honako definizioak hartuko dira aintzat:

a) Laguntza txakurren trebatzailea: behar den lanbide kualifikazioa eduki eta laguntza txakur bat hezten eta trebatzen duena erabiltzaileari zerbitzu egokia eskaini ahal izateko bete beharko dituen egitekoak bete ditzan.

b) Sozializazio-agentea: trebakuntza zentroarekin lankidetzan diharduen pertsona, txakurkumea eta etorkizuneko laguntza txakurra hezteko eta sozializatzeko prozesuan.

c) Laguntza txakurraren lagapen kontratua: txakurraren jabearen eta erabiltzailearen artean sinatutako kontratua, lotura unitatea formalizatzekoa.

d) Laguntza txakurra identifikatzeko erakusgarria: txakur bat laguntza txakur gisa ofizialki egiaztatzen duen seinalea, foru lege honek xedatzen duenaren arabera. Seinale hori bakarria izanen da laguntza txakur mota guztientzat eta animaliak toki ikusgarri batean eraman beharko du.

e) Txakurraren agiri edo ziurtagiri sanitario ofiziala eta txertoen kartila: txakurrari bizitzan zehar jarri zaizkion txertoak, egin zaizkion parasito-hiltzeak eta animalia-erreferentzia egiten dioten datu guztiak, mikrotxip zenbakia barne, jasotzen dituen agiria.

f) Espazio publikoak eta erabilera publikokoak: pertsonen multzo jakin batek edo pertsonak, oro har, erabil dezaketen espazioa, dela prezio, kuota edo beste edozein kontraprestazio ordainduta, dela halakorik ordaindu gabe. Espazioa itxia nahiz aire librekoa izan daiteke, eta titularitate publiko-koa nahiz pribatukoa.

Bereziki, kontzeptu honetan sartzeko dira foru lege honen 12. artikuluan aipatutako guztiak.

g) Laguntza txakurrentzako gune zoologikoa: laguntza txakurrak biltzeko eta edukitzeko zentro, instalazio edo establezimendua, 10 txakur baino gehiago hartzeko tokia duena, non laguntza txakurren hazkuntza, mantentzea eta trebakuntza egin daitekeen eta animalien babesaren arloan indarra duen legedi sektorialean ezarritakoa betetzen den.

Baldin eta laguntza txakurrentzako gune zoologikoa laguntza txakurren trebakuntzarako erabiltzen bada, laguntza txakurren trebakuntzarako zentrotzat joko da.

h) Etxeko animalientzako pasaporte europarra: Europar Batasuneko kide diren estatuen kontrol eta legediak harmonizatzeko agiri normalizatua, non animalia-erabiltzailearen eta haren jabearen datuak eta identifikazioa jasotzen diren, bai eta txakurraren datu eta historial sanitarioak ere. Europar batasuneko pasaporte batetik bestera ibiltzeko balio du. Erabiltzaileak pasaporte hori eduki beharko du. Besteak beste animalien eta txakurren merkaturatze asmorik gabeko joan-etorriak identifikatzeko agiri-ereduei buruzko 2013ko ekainaren 29ko Batzordearen 577/2013 (EB) Exekuzio Erregelamenduan araututa dago gaur egun pasaporte hori. Erregelamendua, berriz, Etxeko animalien merkaturatze asmorik gabeko joan-etorriei buruzko Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2013ko ekainaren 12ko 276/2013 (EB) Erregelamendua betetzeko eman zen, azken horrek aurreko 998/2003 (EE) Erregelamendua indarririk gabe utzi baitzuen.

i) Laguntza txakurra: ikusmeneko eta entzumeneko ezgaitasun edo ezgaitasun fisiko bat duten pertsonen edo autismoaren esparruko nahasteak, diabetesa, epilepsia edo foru lege honen azken xedapenetako bigarrenaren arabera aitortutako gaixotasunak dituztenei konpainia egiteko, gidatzeko, laguntzeko, sorosteko eta laguntza emateko zerbitzuak emateko trebatu den txakurra, zeinak bere trebakuntza amaitu baitu aipatutako pertsonen lagun egiteko, gidatzeko eta laguntzeko behar diren gaitasunak barneratuta.

Laguntza txakurrak foru lege honen 5. eta 6. artikuluetan ezarritako moduan aitortu, egiaztatuta eta identifikatuta dira.

Behin laguntza txakurren izaera aitortuta, izaera horri txakurra bizi den bitartean eutsiko zaio, salbu eta arrazoi sanitarioengatik edo albaitaritzaz-arrazoiengatik preskribitzen duenean.

j) Laguntza txakurraren jabea: jarduteko legezko gaitasuna duen pertsona fisiko edo juridikoa, zeinak legez laguntza txakurra baitauka.

k) Laguntza txakurraren arduraduna: etxeko animaliek, oro har, eta bereziki laguntza txakurrek bete behar dituzten baldintza higieniko eta sanitarioak indarreko araudiaren arabera betetzeaz arduratzen den pertsona edo pertsonak. Honakoak izanen dira arduradunak:

k.1) Txakurraren jabea, animalia jaiotzen deneetik hiltzen den arte, laguntza txakurra erabiltzaile bati lagatzeko kontratu indardunak ez dagoen bitartean.

k.2) Laguntza txakurraren erabiltzailea, animalia-aren lagapena legez jasotzen duten unetik hasi eta lagapen horrek irautean duen bitartean. Baldin eta erabiltzailea adingabea bada edo legez ezgaitua badago, txakurraren jabea haren aita edo ama izanen da, edo adingabearen edo ezgaituaren legezko tutoretza duena.

l) Lotura unitatea: erabiltzaileak eta laguntza txakurrak osatzen duten unitatea, txakurra erabiltzailearena izan nahiz erabiltzaileari lagapen kontratu baten bidez lagapenean emandakoa izan.

Lotura unitate horiek foru lege honen 21. eta 22. artikuluetan araututako erregistroan erregistratuko dira.

m) Laguntza txakurraren erabiltzailea: ikusmeneko eta entzumeneko ezgaitasun edo ezgaitasun fisiko bat duten pertsonak edo autismoaren esparruko nahasteak, diabetesa, epilepsia edo foru lege honen azken xedapenetako bigarrenean xedatuaren arabera aitortutako gaixotasunak dituztenak, inguruarekin harremanak izatea eta egunero betebeharrak betetzea bideratzen dizkieten eginkizun jakin batzuk betetzeko berariaz trebatutako txakur batek emandako zerbitzuez baliatzen direnak.

Horren barnean sartzan dira bai ezgaitasuna ofizialki aitortuta duten pertsonak, bai hura aitortuta izan ez eta aurreko lerrokadan adierazitako ezgaitasunetatik edozein dituztenak, laguntza txakur baten erabilpenarekin beren bizi baldintzak hobetzeko moduan daudenak.

3. artikulua. Organo eskudunak.

1. Gizarte zerbitzuen arloko departamentu eskuduneko kontseilariak izendatzen duen organoa edo erakundea izanen da laguntza txakurra-

ren izaeraren aitortpenaz, eteteaz edo galeraz eta identifikaziorako erakusgarri ofiziala emateaz arduratuko dena.

2. Gizarte zerbitzuen arloan eskuduna den departamentuari egokituko zaio foru lege honetan tipifikatzen diren arau-hausteei buruzko zehapen espedienteak ireki eta erabakitzea.

3. Aurreko bi idatz-zatietan gizarte zerbitzuei emandako eskumenez baliatzeak ez ditu inolaz ere eragotziko Nafarroako Gobernuko beste departamentu batzuek ingurumen-baimenen arloan, gune zoologikoak baimentzearen arloan eta abeltzaintzaren zein animalien osasunaren arloan dauzkaten zehapen-eskumenak, ez eta jarduerara sailkatuen arloan tokiko erakundeek dauzkaten zehapen-eskumenak ere.

II. TITULUA

Ezgaitasuna duten pertsonen ingurunera iristeko daukaten eskubidea

I. KAPITULUA

Laguntza txakurren erabiltzaileen, jabeen, trebatzaileen eta sozializazio-agenteen eskubideak

4. artikulua. Ingurunera iristeko eskubidea.

1. Laguntza txakurraren erabiltzaileak animalia-aren laguntzarekin iristeko eskubidea dauka, foru lege honetan ezarritako moduan.

2. Onarpen-eskubideaz baliatzea foru lege honetan ezarritakoek mugatuko dute.

3. Ingurunera iristeko eskubideak berarekin dakar erabiltzaileak ahalmena izatea foru lege honen 5. artikuluan aipatzen diren toki, lokal, establezimendu, ostatu, garraio-bide eta espazio publiko edo erabilera publikoko guztietara sartu ahal izatea laguntza txakurrarekin batera, gainerako herritarren erabateko berdintasun baldintzetan.

4. Ingurunera iristeko eskubideak babesten du 5. artikuluan aipatutako toki, espazio eta garraio-bideetan ibiltzea eta egotea, bai eta txakurra erabiltzailearen ondoan etengabe egotea ere, laguntza zuzena eragotz edo zail dezaketean eragozpen edo etenik gabe.

5. Laguntza txakurrak toki, espazio eta garraio-bideetan foru lege honetan ezartzen den moduan sartu, ibili eta egoteak eta, oro har, hartan aitortutako eskubideez baliatzeak ezin dute eragin edo beraiekin ekarri laguntza txakurraren erabiltzaileak kontzeptu horrengatik inongo gastu gehigarriarik ordaindu behar izatea; horretan, salbuespena izanen dira ekonomikoki ebaluagarria den eta erabil-

tzaileei, oro har, aplikatzekoa zaien berriazko zerbitzu baten kontraprestazioan dauden gastuak.

6. Ingurunera iristeko eskubideaz baliatzeko ezin da baldintza gisa ezarri laguntza txakurraren erabiltzaileak inongo bermerik jarri behar izatea.

7. Foru lege honetan ezarritako ingurunera iristeko eskubideaz baliatzeko laguntza txakurraren erabiltzailearen aldi baterako ezintasun kasuetan, gaixotasun nahiz ezgaitasun arrazoiak tarteko, laguntza txakurraren erabiltzaileak horretarako eta ordezkoko gisa izendatutakoek baliatu ahalko dute eskubide hori, foru lege honetan ezarritako irismen eta muga berdinekin eta betiere ezgaituaren eta laguntza txakurraren interesetan. Ordezko pertsona horiek halako gisa jasota egon beharko dute foru lege honetako 21. eta 22. artikuluetan araututako Lotura Unitateen Erregistroan.

5. artikulua. Toki, lokal, establezimendu, ostatu, garraiobide eta espazio publikoen edo erabilera publikoen zehaztapena

Foru lege honen 4. artikuluan ezarritakoaren eraginetarako, laguntza txakurren erabiltzaileek honako espazioetarako sarbidea izanen dute, titulartasun publikokoak ala pribatukoak diren alde batera utzita:

a) Erabilera publikoko toki, lokal eta establezimenduak:

– Une bakoitzean ezar daitekeen hirigintza eta bide legeriaren arabera espazio publiko gisa edo erabilera publikoko espazio gisa definitutako guztiak; besteak beste, oinezkoen pasabideak, oinezkoentzako espazioak edo soilik oinezkoek edo oinezkoek eta bestek erabiltzekoak diren espazioak.

– Nafarroako Foru Komunitatean gizarte zerbitzuen arloan indarra duen araudian sartutako guztiak.

– Ikuskizun publikoen eta josteta-jardueren arloan Nafarroako Foru Komunitatean indarra duen araudiari (gaur egun indarrean dagoen Ikuskizun publikoei eta josteta-jardueri buruzko martxoaren 13ko 2/1989 Foru Legea eta hura unean unean ordeztzen duena) lotutako toki, lokal eta instalazio guztiak, horren barne direla kirol instalazio eta establezimenduak, publikoak zein pribatuak.

– Jostetarako, denbora emateko edo aisiarako zentroak.

– Edozein motatako eta titularitatetako zentro ofizialak, horietarako sarbidea jendeari eskuarki debekatzen ez zaionean.

– Ikastetxeak, akademiak eta maila, gradu, gai, modalitate eta espezialitate orotako ikastegiak, publikoak zein pribatuak.

– Osasun zentroak, laguntza zentroak eta gizarte- eta laguntza-zentroak, horren barne direla zaharren egoitzak, zahar etxeak eta klubak, ezgaitasun fisiko edo/eta psikikoak dituzten pertsonen errekuperaziorako eta laguntzarako zentroak eta antzeko establezimenduak, titulartasun publikokoak zein pribatukoak.

Toki horietan, laguntza txakurren erabiltzaile ezgaituei aplikatzekoak izanen zaizkie jendearientzat, oro har, murriztuta dauden eremuetan aplikatzekoak diren muga berak.

– Erlijioko edo kulturako zentroak.

– Kultur etxeak, museoak, kultur etxeak, liburutegiak, zine aretoak, erakusketa aretoak edo/eta hitzaldietarako aretoak.

– Merkataritza-biltegiak eta -establezimenduak eta saltoki handiak.

– Lonjak, merkatuak, merkatu-plazak eta antzekoak.

– Profesional liberalen bulego eta lantokiak, halako zio jakinengatik joan beharrekoak.

– Autobus eta tren geltokietako, aireportuetako eta garraio publikorako ibilgailu arinen geralekuetako erabilera publiko orokorreko eta publikoko espazioak, haien titulartasuna edozein dela ere.

– Txakurrentzako hiri-eremuak, udal eskudunek berriaz jarritakoak.

Eremu horiek sarrera bat eduki behar dute lurraren arrasean, espaloien mailan, edo bestela barandadun aldapatxo batekin, bai eta ezgaituentzako aparkaleku plaza bat ere, eremu horretarako sarbidetik hurbil.

– Aire libreko josteta-eremuak; esate baterako, parkeak, lorategiak eta erabilera publikoko beste espazio batzuk.

– Babes bereziko naturguneak, non berriaz debekatuta agoen txakurrekin sartzeari; izan ere, debeku hori ezin izanen zaie aplikatu laguntza txakurrak erabiltzen dituzten pertsonen.

b) Turismoari buruzko otsailaren 14ko 7/2003 Foru Legean (edo kasuan bada, hura ordeztzen duena) sartzen diren turismo- eta jatetxe-establezimenduak, kategoria eta mota guztietakoak; esate baterako, hotelak, ostatuak, jatetxeak, aterpetxeak, kanpinak, kanpalekuak, bungalowak, apartamentuak, kanpatzeko tokiak, igerilekuak, bainuetxeak, aisiarako parkeak, parke akuatikoak, jolas-parkeak

edo parke tematikoak, zoologikoak eta prezio baten truke pertsoneri gela, egoitza, jatekoak eta edatekoak ematera bideratutako turismo- eta ostalaritza-establezimenduak, edozein dela ere haien izena.

c) Titularitate edo erabilera publikoko jendearantzako garraibide oro, batez ere, bidaiariak errepidez, trenez edo abioiz eramateko garraio zerbitzuak, hirikoak eta hiriartekoak, Nafarroako Foru Komunitatearen eskumenekoak, edo garraioa Nafarroako lurraldean barna egiten den bitartean.

d) Oro har, erabilera publikoko edo jendeari arreta emateko beste edozein eraikin, toki, lokal edo establezimendu.

Aipatutako eraikin eta instalazioen banaketa edo azpiegiturak ezgaitasuna duten pertsonen mugimendua, laguntza txakurrekin batera, bideratzen ez duten kasuetan, ahaleginak eginen dira, bidezkoa den kasu guztietan, beste ibilbide bat bilatzeko, non arkitektura-oztopoen arazoa konponduta dagoen.

6. artikulua. Laguntza txakurren erabiltzaileek lanera iristeko eskubidea

1. Laguntza txakurraren erabiltzailea ezin da baztertu ez lan-hautapeneko prozesuetan, ez bere lanbide-eginkizuna betetzerakoan, Estatuko legeak aurreikusitako moduan.

2. Laguntza txakurraren erabiltzaileak eskubidea du txakurra lanpostuan uneoro bere ondoan edukitzeko.

3. Laguntza txakurraren erabiltzaileak eskubidea du txakurrekin batera sartu ahal izateko bere lanbide-eginkizuna betetzen duen enpresako, erakundeko edo administrazioko espazio guztietan, gainerako langileen baldintza berdinetan eta soilik foru lege honetan ezarritako murriztapenekin.

7. artikulua. Laguntza txakurren erabiltzaileak garraibideetan beren eskubideez baliatzea

Laguntza txakurren erabiltzaileek 5. artikuluan aipatutako toki, espazio eta garraibideak erabiltzeko eskubideaz baliatzerakoan, begiratu behar zaie Nafarroako Foru Komunitatean unean unean irisgarritasunaren eta garraibideetan oztopoak kentzeari buruz indarrean dagoen araudiari ez ezik (gaur egun, martxoaren 15eko 57/1990 Foru Dekretua, garraibideetan oztopo fisiko eta zentzumenezkoak kentzeko erregelamendua onetsi zuena), honako arauak ere:

a) Laguntza txakurren erabiltzaileak lehentasuna izanen du ezgaitasuna duten pertsonentzat garraibide publikoetan edo erabilera publikokoe-

tan erreserbatuta dauden espazioak erabiltzeko; espazio horiek korridorearen ondoko eserlekuak edo inguruan eremu libre handiagoa dutenak izaten dira. Txakurra etzanda edo eserita egonen da erabiltzailearen ondoan.

b) Laguntza txakurraren erabiltzaileak lehentasuna izanen du eserleku edo toki zabalago bat erreserba dakion, inguruan eremu libre handiagoa duena edo korridorearen ondoan dagoena, kasuan kasuko garraibide motaren arabera.

c) Ibilgailu arinen bidezko hiriko nahiz hiriarteko zerbitzuetan, laguntza txakurra ahal dela ibilgailuaren atzeko aldean joanen da, txakurrak laguntza ematen dion ezgaituaren oinetan.

Hala eta guztiz ere, laguntza txakurraren erabiltzaileak nahi badu, aurreko eta eskuineko eserlekua erabili ahal du, eta txakurra oinetan edukiko du, honako bi kasu hauetan:

– ibilaldi luzeetan.

– laguntza txakurren bi erabiltzailek elkarrekin bidaiatzen dutenean beren txakurrekin.

d) Taxieta, aukera ematen da, gehienez ere, laguntza txakurren bi erabiltzaile batera joateko, eta txakurrak edo txakurrek erabiltzaileen oinetan etzanda joan beharko dute.

e) Gainerako garraibideetan, enpresa titularrak, ibilgailuaren gaitasunaren arabera, aldi berean egon daitezkeen laguntza txakurren kopurua muga dezake.

f) Laguntza txakurraren erabiltzaileak lehentasuna izanen du beheko ohea erabiltzeko, aukera hori daukaten garraibideetan ohe-zerbitzua dagoenean. Eskubide horretaz baliatu ahal izateko, txartelaren erreserba egiteko unean asmo hori jakinarazi beharko dio kasuko garraio-konpainiari.

g) Artikulu honetan araututako kasuetan, txakurra ez da kontatutako plaza baten okupatzaile gisa, foru lege honetan aipatutako garraibideetako bakarrean ere.

Horrenbestez, laguntza txakurraren erabiltzaileak ez du izanen zertan inongo txartel edo gastu gehigarriarik ordaindu laguntza txakurrekin joateagatik, garraibide publiko eta pribatuak erabiltzen dituen bitartean.

8. artikulua. Laguntza txakurren erabiltzaileek erabilera kolektiboko toki eta espazio pribatuetara sartzea

1. Ulertuko da foru lege honetan ingurunera iristea dela-eta aitortutako eskubidea zabaltzen dela titulartasun pribatukoak izan baina erabilera kolektibokoak diren toki, espazio eta instalazioeta-

ra ere, zeinetara laguntza txakurraren erabiltzaileak sarbidea baitu jabe, errentari edo bazkidea izateagatik edo zeinetan parte hartzen baitu kasuan kasuko espazioa erabiltzeko gaitasuna ematen dion beste edozein tituluren bitartez.

Nolanahi ere, honakoak geratuko dira iristeko eskubide horren barruan:

a) Jabetza horizontaleko, jabekidetasuneko edo txandakako aprobetxamenduen araubidean dauden eraikin, finka edo urbanizazioetako eremu eta instalazio komunak, bai eta turismorako lojamenduetarako higiezinak ere.

b) Klub, josteta-elkarte eta kirol-, kultura-, turismo-, aisia- eta aisialdi-jardueren eta antzekoen titularrak den edozein entitate, bazkideek, elkarte-kideek edo kideek erabiltzeko eta gozatzeko zabalik daudenak.

c) Titulartasun pribatuko espazioak, non kultura-, hezkuntza-, aisia- eta aisialdi-jarduerak edo antzekoak garatzen diren, entitate pribatuek antolatutako, haietan parte hartzea publikoarentzat, oro har, edo pertsonen kolektibo jakin batentzat zabalik dagoenean.

2. Laguntza txakurraren erabiltzailea espazio mota horietara sartzeko baldintza orokorrak espazio horien erabilerari buruzko estatutu, erregelamendu eta arauetan erregulatuko dira, eta ez da aplikatuko inongo debeku edo murriztapenik animaliekin sartzeari buruz; nolanahi ere, kasuan kasuko espazioaren erabilera bermatu beharko da, gainerako erabiltzaileekiko berdintasun baldintzetan.

3. Iriste-eskubideaz baliatzeko, foru lege honen 6. 7. eta 9. artikuluetan bildutako arauak aplikatuko dira.

9. artikulua. Laguntza txakurren erabiltzaileek ingurunera iristeko daukaten eskubidearen mugak

1. Erabiltzailea ezin izanen da ingurunera iristea dela-eta foru lege honetan aitortutako eskubideaz baliatu honako inguruabarretatik bat gertatzen denean:

a) Laguntza txakurrak gaixotasun-sintoma argiak dauzka, banaka zein multzoka azaltzen dituen honakoen bidez: sukar-zantzuak, alopezia ez-normalak, diarrea gisako obramenduak, sekrezio ez-normalak, larruko bizkarroien zantzuak edo daukaten tamaina edo itxura dela-eta pertsonentzat uestezko arrisku bat izan daitezkeen zauri irekiak.

b) Laguntza txakurrak higieze ezaren zantzu argiak dauzka.

c) Berehalako arrisku larriko egoera bat dago laguntza txakurraren erabiltzailearen nahiz hirugarrenen edo txakurraren beraren osotasun fisikorako.

d) 18. artikuluan xedatzen den etete prozedura irekitzea, etete horren izapidetzeak irauten duen bitartean.

2. Laguntza txakurren erabiltzaileek ingurunera iristeko eskubidea ukatzea, 1. idatz-zatian jasotako inguruabarretakoren batean oinarrituta dagoenean, nolanahi ere, edo agintari eskudunak, edo kasu eta une bakoitzean erabiltzen ari den lokal, zerbitzu, establezimendu, instalazio edo espazioko arduradunak gauzatu beharko dute. Erabiltzaileari adieraziko diote zein den txakurrekin sartzeari buruzko ukoa justifikatzen duen arrazoia, eta, erabiltzaileak halakorik eskatzen baldin badu, idatziz jaso beharko du arrazoi hori.

3. Laguntza txakurren erabiltzaileen ingurunera iristeko eskubidea debekatuta dago honako espazio hauetan:

a) Elikagaiak manipulatzeko eremuak eta jate-txe, taberna, kafetegi eta jatetxeen inguruko beste toki batzuk.

b) Ebakuntza-gelak eta larrialdi-zerbitzuetako zainketak eta tratamenduak egiten diren tokiak; zainketa intentsiboetako eremuak edo, daukan eginkizuna dela eta, baldintza higieniko bereziak eskatzen dituen beste edozein eremu.

c) Igerilekuetako eta parke akuatikoetako ura.

4. Laguntza txakurrak uretara, ibaietara, lakuetara edo urtegietara iristea arautuko da etxeko animaliei buruzko kasuko udal ordenantzetan, espazio publikoetan bainua hartzeari buruzko erkidegoko arauetan eta jabari publiko hidraulikoaren erabilera, josteta-erabilera eta gozatzeari buruzko arau erregulatuak unean-unean ezarritakoaren arabera.

10. artikulua. Laguntza txakurren trebatzaileen eta sozializazio-agenteen ingurunera iristeko eskubidea

1. Ofizialki baimendutako zentroetako trebatzaileek eta sozializazio-agenteez ingurunera iristea dela-eta legeak laguntza txakurren erabiltzaileei aitortzen dizkien eskubide berak izanen dituzte, laguntza txakurrekin batera doazenean animaliak sozializatzeko, trebatzeko, prestatzeko, amaierako egokitzeko eta berrezte faseetan.

2. Trebatzaile eta sozializazio-agenteez uneoro beren izaera egiaztatu beharko dute, trebakuntza zentroak horretarako propio emandako dokumentazioaren bitartez.

3. Beste autonomia erkidego edo herrialde batetik datozen laguntza txakurren trebatzaile eta sozializazio-agenteez ingurunera iristea dela-eta 1. idatz-zatian ezarritako eskubide bera izanen dute, baldin eta jatorriko zentroak edo erakundeak emandako egiaztagiria laguntza txakurren aitorpenarako eskuduna den erakundeak, foru lege honen 3. artikuluan aipatutakoak, bisatuta badago.

II. KAPITULUA

Laguntza txakurren erabiltzaileen, jabeen, trebatzaileen eta sozializazio-agenteen betebeharrak, eta laguntza txakurren erabileratik eratorritako erantzukizunak

11. artikulua. Laguntza txakurren erabiltzaileen, jabeen, trebatzaileen eta sozializazio-agenteen betebeharrak

1. Laguntza txakurren erabiltzaileek honako betebeharrak izanen dituzte:

a) Animalien babesaren arloko indarreko legeak ezarritako baldintza higieniko-sanitarioen, animalien ongi-izatearen eta segurtasunaren baldintzei eustea, bai eta foru lege honetako 17. artikuluan ezarritakoei ere.

b) Erantzukizun zibileko aseguru-poliza bat edukitzea, gizarte zerbitzuen arloko erakunde eskudunak 3. artikuluan ezarritakoaren arabera araz xedatutako erantzukizun zibilaren estaldura-mugarekin.

c) Txakurrak toki ikusgarri batean eramatea bere identifikaziorako erakusgarria.

d) Txakurrak arnes edo lepoko bat eramatea, uhal baten bitartez lotuta eramateko.

e) Txakurra ondoan edukitzea, kasuan bakoitzean bidezkoa den loturarekin, 5. artikuluan aipatzen diren toki, establezimendu, lojamendu eta garraibideetan.

f) Animalia zaintzeko eta tratatzeko baldintzak betetzea, bai eta txakurraren jabeak lagapen-kontratuan zehazten dituenak ere.

g) Laguntza txakurra erabiltzea soilik trebakuntzak berezkoak dituen eginkizunak betetzeko.

h) Berarekin eramatea eta erakustea, baimendutako pertsonen eskatzen dutenean, laguntza txakurraren dokumentazio sanitarioa, zeina uneoro eguneraturik egonen baita, eta, zehazki, etxeo animalientzako Europako pasaporte edo agiri sanitario ofiziala, bai eta laguntza txakurraren izaerari buruzko egiaztagiria ere.

i) Bide eta erabilera publikoko tokien higie-ne eta segurtasun-arauak bete eta errespetatzea,

ezgaitasunak horretarako bidea ematen dion neurrian.

j) Laguntza txakurrari berari buruzko errespetu, defentsa eta babes printzipioak bete eta betearaztea. Bereziki, laguntza txakurraren ongizate maila egokiaren bermea sartzen da. Horretarako, izan ere, txakurrari bizi kalitate ona emanen dioten tratu eta erabilpen-arau eta -betekizunak eta arau eta betekizun etologikoak bete beharko dira, berariaz errespetatuz txakurraren atsedenerako eta ariketa fisikorako aldiak, bai eta txakurrari tratu ona emateko printzipioak ere. Ezin izanen dira gertatu foru lege honen 26.3.f) artikuluan laguntza txakurren-tzako tratu txar gisa jasotzen diren jarduerak.

k) Animalien desagertzea komunikatzea errolatuta dagoen udalerriko udalari eta gizarte zerbitzuen arloko departamentu eskudunari. Bi komunikazio horiek desagertzea gertatu eta hogeita lau orduko epean egin beharko dira, eta haiek jasota geratzeko moduan egiaztatuko dira.

l) Animalien desagertzea berehala jakinaraztea kasuan kasuko tokiko polizia edo desagertzea gertatu den udalerrian eskumenak dituen beste edozein polizia-kidegori.

2. Laguntza txakurraren jabeak, trebatzen dituen txakurrak direla-eta, 1. idatz-zatiko a) eta b) letretan zehazten diren betebeharrak izanen ditu. Laguntza txakurraren erabiltzailearen aseguru polizaren estaldura oraindik ere operatiboa baldin bada, ez da besterik izenpetu beharko.

Laguntza txakurraren jabeari egokituko zaio, halaber, foru lege honen 17.1.a) artikuluan aipatzen den esterilizatzea, txakurra erabiltzaileari laga baino lehen.

3. Laguntza txakurren trebakuntza zentroetako trebatzaileak eta sozializazio-agenteez izanen dira 1. idatz-zatiko e), f), i) eta j) letretan zehaztutako betebeharrak betetzeko arduradunak, trebakuntza zentroaren jabetzako txakurrak direla eta, horiek trebakuntza eta sozializazio fasean dauden bitartean.

12. artikulua. Erabiltzaileen erantzukizuna

1. Laguntza txakurraren erabiltzailea da txakur horrek pertsonengan, beste animalia batzuegan, ondasunengan, bideetan, espazio publikoetan eta, oro har, ingurune naturalean eragiten dituen kalteen, galeren eta enbarazuen erantzulea, aplikatzea den legedia zibilaren arabera.

2. Laguntza txakurraren erantzukizun zibileko aseguru polizak, 18.1.b) artikuluan zehaztutakoak, 1. idatz-zatian aipatutako arriskuak estali beharko ditu nahitaez, eta beti indarrean egon beharko du.

III. TITULUA

Laguntza txakurrak, laguntza txakurren zentro zoologikoak eta laguntza txakurren trebakuntza zentroak

I. kapitulua

Laguntza txakurrak

13. artikulua. Laguntza txakurren sailkapena

Laguntza txakurrak, beren jarduera ezgaituaren ingurune pribatuan zein kanpoko ingurunean garatzen dutenak, honako moten arabera sailkatzen dira:

a) Gida txakurra: ikusmeneko ezgaitasuna duten edo gor-itsuak diren pertsonen lagun egiteko eta haiek gidatu eta laguntzeko trebatutako txakurra.

b) Zerbitzu txakurra: ezgaitasun fisikoren bat duten pertsonen beren eguneroko jardueretan laguntza emateko trebatutako txakurra.

c) Soinuak adierazteko txakurra: entzumeneko ezgaitasuna duten pertsonen soinuei buruz ohartarazteko eta soinu horien jatorria aditzera emateko trebatutako txakurra.

d) Ohartarazpen txakurra: epilepsia, diabetesa edo foru lege honen azken xedapenetako bigarren xedatuaren arabera aitortutako gaixotasunen bat duten pertsonen alerta mediko bat emateko trebatutako txakurra.

e) Autismoaren esparruko nahasteak dituzten pertsonentzako txakurra: autismoaren esparruko nahasteak dituen pertsona baten osotasun fisikoaz arduratzeko, hura gidatzeko eta gerta litezkeen larrialdi egoerak kontrolatzeko trebatutako txakurra.

14. artikulua. Laguntza txakurraren izaera eskuratu eta aitortzea

1. Txakurraren izaera eskuratuko da 3. artikuluen arabera eskuduna den organoak edo erakundeak emandako egiaztagirien bidez. Organo edo erakunde horrek laguntza txakurraren izaera aitortzeko ebazpen administratiboa emanen du, eta ebazpen hori aitortutako izaeraren egiaztagiri gisa balioko du.

Izaera hori aitortzeko, egiaztatu beharko dira foru lege honetako 2. artikuluko j) letran laguntza txakurrak direla-eta ematen den definizioan ageri diren inguruabarrak, eta, bereziki, txakurraren gaitasunak laguntzen dutela edo lagungarri direla erabiltzaileen ezgaitasunaren eraginak arintzeko edo gutxitzeko.

2. Laguntza txakurraren izaera egiaztatzeko prozedura hasiko da laguntza txakurraren jabeek edo erabiltzaileek eskatuta. Horretarako, frogatu beharko dute txakurrak honako baldintzak betetzen dituela:

a) Lotura unitatea osatu beharreko erabiltzaileen ezgaitasun edo gaixotasunerako berariazkoak eta egokiak diren xedeetarako trebatua izatea.

b) Amaierako erabiltzaile baten laguntza txakur gisa zerbitzua emateko xedea izatea, harekin lotura unitate bat sortze aldera.

c) Lotura unitatea osatu behar duen pertsonari kontratu bidez lagata izateko 16. artikuluan zehazten diren baldintza higienikoak eta sanitarioak betetzea.

d) Identifikazio elektronikoa edukitzea eta hura foru lege honek indarra hartzen duenean indarrean dauden ISO 11.784 eta ISO11.785 arauen arabera –edo une bakoitzean indarra dutenen arabera– ezarri eta normalizatutako mikrotxip batean eramatea.

e) Etxeko animalientzako pasaporte europarra edo agiri sanitario ofiziala edukitzea.

3. Potentzialki arriskutsuak diren arrazetako txakurrek, esparru horri buruzko arauaren arabera (gaur egun, abenduaren 23ko 50/1999 Legea, Potentzialki Arriskutsuak diren Animaliak Edukitzeari buruzkoa, eta hura garatzen duen martxoaren 22ko 287/2002 Errege Dekretua), ezin dute laguntza txakurraren izaera lortu.

15. artikulua. Laguntza txakurren egiaztatzea eta identifikazioa

1. Laguntza txakur bati egiaztagiria emateak honakoak dakartza:

a) Lotura unitateari izena ematea Lotura Unitateen Erregistroan.

b) Identifikazio txartel eta erakusgarri ofizialak egitea eta ematea, 2. idatz-zatian ezarritako moduan.

2. Laguntza txakurraren izaera, txakurrari txakur espezieko animalia eta etxeko animalia den aldetik dagozkion identifikazioak kenduta, honako agirien bidez egiaztatzen da:

a) Laguntza txakurra identifikatzeko txartela, 3.1 artikulua zehaztutako organo eskudunak emana. Erabiltzaileak txartel hori aurkeztu beharko du hura eskatzeko baimenduta dauden pertsonen eskatuta, 20.1 artikuluan ezarritakoaren arabera.

b) Identifikaziorako erakusgarri bat, izaera ofiziala duena. Gizarte zerbitzuen arloko departamen-

tu eskudunak zehaztu beharko du, eta txakurrak toki ikusgarri batean eraman beharko du. Nolanahi ere erabiltzailearen eta txakurraren identifikazio datuak edukiko ditu.

3. Erabiltzaileari laguntza txakurraren izaerari buruzko egiaztagiria eskatu ahalko diote soilik agintari eskudunak edo kasu eta une bakoitzean erabiltzen ari den zerbitzu edo instalazioko ardurdunak. Inolaz ere ezin izanen zaio dokumentazio hori modu arbitrario edo arrazoitu gabean eskatu, ez eta foru lege honetan ezarritakoez besteko baldintzarik edo mugarik ezarri ere.

4. Nafarroako Foru Komunitateko egoiliarrek ez diren laguntza txakurren erabiltzaileen aldi baterako egonaldien kasuan, baliagarria izanen da erabiltzailearen jatorriko Administrazio Publikoak izaera horri buruz egindako aitorpena eta emandako erakusgarria.

16. artikulua. Laguntza txakurren baldintza higieniko eta sanitarioak

1. Honakoak dira laguntza txakurrak bete behar dituen baldintza higieniko eta sanitarioak, ezertan kendu gabe txakur espezieko animalia eta etxeko animalia gisa bete behar dituenak:

a) Esterilizatuta egotea, maila hormonalen aldaketen eraginak saihesteko.

b) Pertsoneri kutsa dakiekeen gaixotasunik ez izatea, halakotzat ulertuta une bakoitzean indarrean dagoen antropozoonosi-taulan ageri direnak.

c) Txertoak hartuta egotea, kasu bakoitzean Nafarroako Foru Komunitatean aplikatzekoa den aldizkakotasunarekin, honako gaixotasunen aurka:

– Amorrua.

– Bromoa, txakurren parbobirosia eta txakurren hepatitis.

– Leptospirosia.

– Osasun agintariak unean uneko egoera epidemiologikoaren arabera ezartzen duten beste edozein.

d) Urtero leishmaniosiari buruzko kontrol bat pasatzea, bai eta agintari sanitarioek unean uneko egoera epidemiologikoaren arabera ezartzen duten beste edozein gaixotasunari buruzkoak ere.

e) Agintari sanitario eskudunek unean uneko egoera epidemiologikoaren arabera ezartzen dituzten nahitaezko kontrolak pasatzea.

f) Barrutik eta kanpotik bizkarroiak kenduta egotea, erregelamendu bidez ezartzen den aldizkakotasunarekin.

g) Baldintza higieniko onak edukitzea, eta haien bidez itxura osasungarri eta garbia edukitzea.

2. Artikulu honetan ezarritako guztia betetzen dela egiaztatzeko, urtero txakurrari azterketa sanitarioa egin beharko dio lanbidean jarduteko elkar-goko kidea den albitari batek, eta horri buruzko bidezko egiaztagiria emanen du, behar diren eraginetarako.

3. Artikulu honetan aipatzen diren albitari-jarduketak, bai eta laguntza txakurraren tratamendu eta historial sanitarioa ere, behar bezala jaso beharko dira etxeko animalientzako pasaporte europarrean eta animalia ardura duen albitariak emandako, sinatutako eta zigilatutako agiri sanitario ofizialean, laguntza txakurraren izaeraren egiaztagiriari eutsi ahal izateko.

4. Laguntza txakurraren erabiltzaileak, edo adingabeen edo legez ezgaituta daudenen kasuan haien legezko tutoretza duena, izanen dira artikulu honetan ezarritako baldintzak betetzearen ardurdunak.

17. artikulua. Laguntza txakurraren izaera bertan behera uztea

1. 3. artikuluen arabera eskuduna den organo edo erakundeak laguntza txakurraren izaera bertan behera uztea erabakiko du honako inguruabarrerako bat gertatzen denean:

a) Laguntza txakurrak ez ditu betetzen 16. artikuluko 1. idatz-zatian ezarritako baldintza higieniko-sanitarioak, edo/eta aipatutako 16 artikuluko 2. idatz-zatian aipatutako urteko egiaztagiria iraungi da, exijitzekoak diren baldintza higieniko-sanitarioei dagokienez.

b) Erabiltzaileak ez du laguntza txakurraren erantzukizun zibileko aseguru-polizarik; 11.1.b) artikuluen bidez ezarri da poliza hori.

c) Erabiltzailearentzat, hirugarren pertsona batentzat edo txakurrentzat berarentzat arrisku larria edo berehalakoa dago.

d) Txakurraren aurkako zehapena ezartzeko modukoak diren tratatu txarren ebidentziak daude, Animaliak Babesteari buruzko maiatzaren 31ko 7/1994 Foru Legearen edo une bakoitzean hura ordeztzen duen arauaren arabera.

2. Laguntza txakurraren izaera bertan behera uztea erabakiko da kontradikziozko espediente administratiboa ireki eta izapidetu ondoren; espediente horretan, nahitaez, entzunaldia emanen zaio laguntza txakurraren erabiltzaileari, edo bestela, animalia jabeari, erabiltzaileaz beste pertsona bat baldin bada.

3. Laguntza txakurraren izaera bertan behera uzteko prozedura artikuluko honen 1. idatz-zatiko a) letran adierazitako arrazoiarengatik hasten baldin bada, beharrezkoa izan da animalia-aren kontrol sanitarioa daraman albaitariak txostena ematea.

4. Laguntza txakurraren izaera bertan behera uzteari buruzko erabakia artikuluko honen 2. idatz-zatian aipatutako pertsonen jakinaraziko zaie, bai eta Lotura Unitateen Erregistroari ere; izan ere, azken horrek bertan behera uztearen oharra jaso eta idatziko du.

5. Laguntza txakurraren izaera bertan behera uzteari buruzko erabakiak berarekin ekarriko du txakurraren txartel ofizial eta egiaztagiria aldi baterako kentzea.

6. Txakurraren erabiltzaileak, behin laguntza txakurraren izaera galdu dela erabaki ondoren, ezin izan da baliatu ingurunera animalia-aren laguntzarekin iristeko eskubideaz. Txakurra erabiltzen baldin badu bertan behera uzteari buruzko erabakian ezarritakoaren aurka, erabiltzaileari erantzukizunak eskatu ahalko zaizkio, 26.3.g) artikuluan ezarritakoaren arabera.

7. Laguntza txakurraren izaera bertan behera uzteari buruzko erabakia hartu zuen organo edo erakundeak erabaki hori eraginik gabe utzi behar du, honako baldintzak betetzen direnean:

a) Baldintza higieniko-sanitarioak betetzeari buruzko albaitariaren egiaztagiria aurkeztu da, 1. idatz-zatiko a) letraren kasuan.

b) Erantzukizun zibilaren aseguru polizaren kopia aurkeztu da, 1. idatz-zatiko b) letraren kasuan.

c) Fede emateko moduan egiaztatu da bertan behera uztea eragin duen egitate desagertu dela, 1. idatz-zatiko c) eta d) letren kasuan.

8. Laguntza txakurraren izaera bertan behera uzteari buruzko erabakia eraginik gabe uzteko erabakia erabiltzaileari, jabeari eta Lotura Unitateen Erregistroari jakinaraziko zaie. Azken horrek erabaki hori ohar bidez jaso eta idatziko du.

18. artikulua. Laguntza txakurraren izaera galtzea

1. Laguntza txakurrak bere izaera galduko du honako arrazoi hauetako bat tarteko:

a) Animalia-aren heriotza.

b) Erabiltzaileak, edo haren aitak edo amak edo legezko tutoretza duen pertsonak, adingabeen edo legez ezgaitutako pertsonen kasuan, idatziz uko egitea. Uko egite hori laguntza txakurraren izaera emateko organo eskudunari aurkeztuko zaio.

c) Erabiltzailearekiko lotura unitatea amaitu izatea.

d) Animalia behin betiko ezgaitzea trebatuta izan zeneko eginkizunak betetzeko.

e) Foru lege honen 16. artikuluko arabera exijitzekoak diren baldintza higieniko-sanitarioak ez betetzea.

f) Pertsonen edo animalien aurkako jokabide oldarkorra izatea.

g) Pertsona edo ondasunei kalteak eragitea.

2. a), d), e), f) eta g) letretan deskribatutako arrazoiak gertatzen direla jotzeko eta egiaztatzeko, lanbidean arauz jarduteko gaituta dagoen albaitariaren txostena/egiaztagiria eskatuko da.

3. Laguntza txakurraren izaera galtzea izaera hori aitortu zuen eta haren egiaztagiria eman zuen organo beraren ebazpen administratiboaren bidez deklaratu behar da, kasua bada kontradikziozko espediente administratiboaren instrukzioa egin ondoren; instrukzio horretan entzunaldia emanen zaie erabiltzaileari, jabeari eta Lotura Unitateen Erregistroari.

Laguntza txakurraren izaera galtzeak berarekin ekarriko du, nahitaez, emandako egiaztagiria berariaz ezeztatzea.

4. Baldin eta baloratzen bada aurrez azalduko arrazoietako bat aldi baterako dela, laguntza txakurraren izaeraren behin-behineko etetea erabakiko da, gehienez ere sei hilabeterako, eta horretarako 17. artikuluan adierazitako prozedura beteko da. Epe hori iragaten bada eteterako arrazoi izan zen egoerari konponbidea eman gabe, laguntza txakurraren izaera behin betiko galdu dela deklaratu da.

19. artikulua. Laguntza txakurraren izaera eteteko eta galtzeko erabakien eraginak

1. Laguntza txakurraren izaera bertan behera uzteari buruzko ebazpen administratiboak berarekin ekarriko du laguntza txakurraren txartel ofizial eta egiaztagiria aldi baterako kentzea.

Horren eraginez, txakurraren erabiltzailea, behin laguntza txakurraren izaera galdu dela erabaki ondoren, ezin izan da baliatu ingurunera animaliarekin batera iristeko eskubideaz.

2. Laguntza txakurraren izaera galtzea xedatzen duen ebazpen administratiboak berarekin ekarriko du txartel ofiziala, erakusgarria eta erregistroko inskripzioa kentzea, bai eta foru lege honetan txakurraren beraren erabilpenarekin lotuta dagoen laguntza txakurraren erabiltzaileari aitortzen zaizkion eskubideak galtzea ere.

3. Aipatu berri diren 1. eta 2. idatz-zatietako ebazpenak berehala betetzekoak izanen dira; hori, halere, ez da eragozpena izanen haien aurka aurkez daitezkeen errekurtsoetarako.

20. artikulua. Dokumentazioa eskatzea

1. Honakoak dira laguntza txakurraren izaera egiaztatzen duen dokumentazioa eskatzeko baimenduta dauden pertsonak:

a) Une bakoitzean gizarte zerbitzuen arloan eskuduna den departamentuko kontseilariak erabakitzen dituen funtzionarioak. Funtzionario horiek beren egiaztagiria eraman beharko dute.

b) Estatuko, autonomia erkidegoko eta tokiko agenteak, laguntza txakurren erabiltzaileak iristeko gaitutako tokien, espazioen eta garraibideen zaintzaren ardura dutenak.

c) Kasua bada, une bakoitzean erabiltzen ari den lokal, zerbitzu, establezimendu, instalazio edo espazioaren arduraduna.

2. Honakoak dira laguntza txakurrak foru lege honetan ezarritako baldintza higieniko-sanitarioak eta aseguru-arlokoak betetzeari buruzko dokumentazioa eskatzeko baimena duten pertsonak:

a) Une bakoitzean animalien osasunaren arloan eskuduna den departamentuko kontseilariak erabakitzen dituen funtzionarioak. Funtzionario horiek beren egiaztagiria eraman beharko dute.

b) Estatuko, autonomia erkidegoko eta tokiko agenteak, laguntza txakurren erabiltzaileak iristeko gaitutako tokien, espazioen eta garraibideen zaintzaren ardura dutenak.

c) Toki-esparruan animalien osasunari buruzko arauen erantzukizuna duten pertsonak.

d) Kasua bada, une bakoitzean erabiltzen ari den lokal, zerbitzu, establezimendu, instalazio edo espazioaren arduraduna.

II. KAPITULUA

Erabiltzaileen eta laguntza txakurren Lotura Unitateen Erregistroa

21. artikulua. Lotura Unitateen Erregistroa sortzea.

Gizarte zerbitzuen arloan eskuduna den departamentuak erabiltzaileen eta laguntza txakurren Lotura Unitateen Erregistroa sortuko du.

22. artikulua. Lotura Unitateen Erregistroaren edukia.

Honakoak izanen dira Lotura Unitateen Erregistroan gutxienez ere egonen diren datuak:

– Laguntza txakurraren erabiltzailearen identifikazioa.

– Txakurraren jabearen eta, kasua bada, arduradunaren identifikazioa.

– Foru lege honen 4.7 artikulua aipatzen duen pertsonaren edo pertsonen identifikazioa.

– Txakurrari buruzko aipamen osoa (identifikazioa eta jatorria).

– Txakurrak laguntza txakurra izateko eta, zehazki, erabiltzaileari lotuta egoteko, dauzkan gaitasunen eta trebetasunen aipamena.

– Erregelamendu bidez beharrezkotzat jotzen diren eta laguntza-eginkizunak hobeki garatzea bideratzen duten gainerako datuak.

III. KAPITULUA

Laguntza txakurren gune zoologikoak eta trebakuntza zentroak

23. artikulua. Laguntza txakurren gune zoologikoak eta trebakuntza zentroak ezarri eta funtzionatzeko baimenerako baldintzak.

Laguntza txakurren gune zoologikoak eta trebakuntza zentroak ezarri eta funtzionatzeko baimena emateko, etxeko animalien aldi baterako mantentzerako instalazioak diren aldetik, jarduera sailkatuen eta ingurumen-baimenen arloko arau indardunetan ezarritako baldintzak ez ezik, Nafarroako gune zoologikoak baimentzeko, sailkatzeko, erregistratzeko eta kontrolatzeko araudi indardunetan ezarritako baldintzak ere bere beharko dira (azken horiek, gaur egun, Landa Garapeneko, Ingurumeneko eta Toki Administrazioako kontseilariaren apirilaren 12ko 104/2013 Foru Aginduan araututa daude).

IV. TITULUA

Zehapen-araubidea

I. KAPITULUA

Arau-hausteak eta zehapenak

24. artikulua. Arau-hausteak.

1. Arau-hauste administratiboa dira foru lege honetan xedatutakoak ez errespetatzea eta ez betetzea.

2. 1. idatz-zatian aipatutako arau-hauste administratiboak egitea titulu honetan xedatuaren arabera zehatuko dira.

25. artikulua. Subjektu erantzuleak.

1. Foru lege honetan tipifikatutako egiteak edo ez-egiteak zuzenean nahiz zeharka gauzatzen

dituzten pertsona fisiko edo juridikoak arau-hauste administratiboen arduradunak dira, haien egile gisa.

2. Honako pertsonak solidarioki erantzunen dute egindako arau-hausteak direla eta:

a) Arau-haustea egiten laguntzen duten pertsona fisiko edo juridikoak, arau-haustea gerta zedin ezinbestekoa izan den egite edo ez-egite baten bitartez.

b) Jarduerak edo establezimenduak antolatzen dituzten pertsona fisiko edo juridikoak, kasuko lizentzien titularrak diren pertsonak edo, bidezkoa bada, zerbitzuaren titularra den entitate publiko edo pribatuaren arduradunak, hirugarren pertsona batek foru lege honetan tipifikatutako arau-haustea egitea saihesteko betebeharra betetzen ez dutenean.

26. artikulua. Arau-hausteen sailkapena.

1. Foru lege honetan ageri diren arau-hausteak arinak, larriak eta oso larriak izan daitezke.

2. Hauek dira arau-hauste arinak:

a) Foru lege honetan aitortutako eskubideen baliatzerako zailtasunak jartzea, haiek urratzera iritsi gabe.

b) Foru lege honek laguntza txakurren erabiltzaile, jabe, trebatzaile eta sozializazio-agenteei ezartzen dizkien betebeharrak edozein ez betezea.

c) Foru lege honen 23. artikulua laguntza txakurren gune zoologikoetako eta laguntza txakurren trebakuntza zentroetako titularrentzat ezartzen dituen betebeharrak ez betezea.

3. Hauek dira arau-hauste larriak:

a) Laguntza txakurren erabiltzaileak sartu, betetik bestera ibili edo gera daitezen saihestea foru lege honen 5. artikuluan aipatutako toki, lokal, establezimendu, lojamendu, garraiobide eta espazioetan, titulartasun pribatukoak badira.

b) Laguntza txakurrekin sartzearen kontzeptuan diru-sarrera gehigarriak jasotzea, foru lege honen 4.5 artikuluan xedatutakoaren aurkakoa baita.

c) Iruzur egiteko asmoz, laguntza txakurraren identifikazio-erakusgarria erabiltzea halako egiaztagiririk ez duen txakur batentzat.

d) Iruzur egiteko asmoz, laguntza txakur bat erabiltzea ez harekin lotura unitatea osatzen duena, ez haren trebatzailea, ez haren sozializazio-agentea izan gabe.

e) Laguntza txakurrari ez ematea foru lege honek xedatzen duen albaitaritza-arreta.

f) Laguntza txakurrari edozein tratu txar ematea.

Horren barrenean, honakoak sartzen dira: hitzezko tratu txarrak, hitzezko begirunerik gabeko tratua ematea, tratu txar fisikoak ematea eta txakurrarekin indarkeria erabiltzea, txakurrari kalte egin diezaioketen objektu edo tresnak erabiltzea, txakurrari kalte egin diezaioketen edozein kontrol edo atxikipen teknika erabiltzea, txakurraren beharrian terapeutikoak, zainketakoak eta atsedenekoak ez errespetatzea gaixotasun edo lesio bat daukanean, eta adierazitakoen antzeko beste edozein jarduketa.

g) Laguntza txakurra erabiltzea dagokion organo administratiboak hari laguntza txakurraren izae-ra kendu ondoren.

h) Gutxienez ere urtean hiru aldiz 2. idatz-zatian arau-hauste arin gisa tipifikatutako jokabide edo ekintzak egitea.

4. Hauek dira arau-hauste oso larriak:

a) Laguntza txakurren erabiltzaileak sartu, betetik bestera ibili edo gera daitezen saihestea foru lege honen 5. artikuluan aipatutako toki, lokal, establezimendu, lojamendu, garraiobide eta espazioetan, titulartasun publikokoak badira.

b) Erabiltzaile bati nahita laguntza txakurra kentzea, baldin eta egitate hori zigor arloko arau-hauste bat ez bada.

c) Gutxienez ere urtean hiru aldiz 3. idatz-zatian arau-hauste larri gisa tipifikatutako jokabide edo ekintzak egitea.

27. artikulua. Zehapenak.

Foru lege honetan sailkatutako arau-hausteek zehapen hauek izanzen dituzte:

a) Arau-hauste arinak, 300 eurotik 600 eurora bitarteko isunarekin.

b) Arau-hauste larriak, 601 eurotik 3.000 eurora bitarteko isunarekin.

c) Arau-hauste oso larriak, 3.001 eurotik 9.000 eurora bitarteko isunarekin.

28. artikulua. Zehapenen mailaketa.

1. Bidezkoak diren zehapenak erabakitzeke, proportzionaltasunaren printzipioa hartuko da kontuan, eta, bereziki, honako inguruabarrak dauden ala ez dauden:

a) Arau-hausleek nahita edo arduragabekeriak jokatzea.

b) Eragindako kalteen tamaina, bereziki erreparaturatuz ezgaituaren duintasunari.

c) Berregitea, 2. idatz-zatian ezarritako moduan.

d) Zehatutako egitateen garrantzi soziala.

e) Eragindako arriskua.

f) Arau-hausleari exijitzekoa zaion dilijentzia, daukan eskarmentuaren eta bere lan-eginkizunei buruz daukan ezagutzaren arabera.

g) Aurrez errekerimendua egin izana.

h) Laguntza txakurrari kalteak eragitea.

2. Artikulu honen 1. idatz-zatiko c) letran adierazitako eraginetarako, ulertuko da berregitea gertatu dela arau-haustea egiten den momentuan lehendik arau-hausleari zehapen bat ezarria zitzaiotanean, foru lege honen 26. artikuluan aurreikusitako izaera desberdineko edo izaera berdineko arau-haustea egiteagatik, eta aurretik ezarritako zehapen hori preskribitu gabe dagoenean, foru lege honen 29.2 artikuluan xedatuari jarraituz.

29. artikulua. Arau-hauste eta zehapenen preskripzioa.

1. Foru lege honetan tipifikatutako arau-hauste administratiboak epe hauetan preskribituko dira:

a) Arinak, egin eta urtebeteko epean.

b) Larriak, egin eta bi urteko epean.

c) Oso larriak, egin eta hiru urteko epean.

2. Zehapena ezartzen duen ebazpen administratiboa irmoa izan eta urtebeteko epean preskribitzen dute ezarritako zehapenek.

30. artikulua. Erantzukizun zibila.

Foru lege honetan ezarritakoaren babesean zehapen bat ezartzeak ez du baztertzen arau-hausleak erantzukizun zibila izatea, ez eta zehapen administratiboaren xede izan den jokabidetik erator daitezkeen kalte eta galerengatik balizko kalte-ordaina jasotzea ere, legedi indardunari jarraituz.

II. KAPITULUA Zehapen-prozedura

31. artikulua. Zehapen-prozedura.

1. Lege honetan ezarritako arau haustea direla-eta irekitzen diren espedienteen izapidetzeari eta ebazpenari dagokienez, bai eta haien beteazpenari dagokionez ere, zehapenetarako prozedura administratiboaren arloko lege indardunek

ezartzen dutenari jarraituko zaio, hurrengo bi idatz-zatietan aipatutako salbuespenekin:

2. Espediente horien izapidetzea foru lege honen 3.3 artikulua arabera zehapen arloa dela-eta eskuduna den departamentuko egitura organikoan eginkizun hori esleituta daukan organoak egin beharko du.

3. Behin zehapena ezartzeko espediente administratiboa irekita, eta ebazpen proposamena eman baino lehen, egindako arau-haustea betebeharren zein esparru zehatzi dagokion, hartu beharreko ebazpenerako nahitaezko txostenak –ez lotesleak– eskatuko zaizkie ingurumen baimenak ematearen arloan eta gune zoologikoak baimentzearen arloan eskudunak diren Nafarroako Gobernu departamentuei, bai eta jardura sailkatuen arloan eskudunak diren toki entitateei ere.

4. Agintari eskudunak foru lege honen 3.3 artikulua indarrez zehapen espedienteak ebazten dituenean, kontuan hartu eta ebaluatuko dira 2. idatz-zatiaren arabera emandako txostenak, nahiz eta zehapen-organoarentzat lotesleak ez izan.

Lehen xedapen gehigarria. Laguntza txakurren identifikazioa.

Foru lege honen 15.2 artikulua laguntza txakurren zehazten duen identifikazioko txartel eta erakusgarriaren edukia gizarte zerbitzuen arloan eskuduna den departamentuak erabakiko du.

Bigarren xedapen gehigarria. Laguntza txakurren Lotura Unitateen Erregistroa

1. Laguntza txakurren Lotura Unitateen Erregistroa sortzen da, gizarte zerbitzuen arloko departamentu eskudunari atxikia. Erregistroa ez da eragozpena izanen txakurrak Nafarroako Osasun Publikoaren Institutuari atxikitako txakurren errol-dan ere egoteko.

2. Gizarte zerbitzuen arloan eskuduna den departamentuak erregelamendu bidez ezarriko ditu laguntza txakurren Lotura Unitateen Erregistroari buruzko arauak.

Hirugarren xedapen gehigarria. Laguntza txakurren zerbitzua behar duten pertsonentzako babes ekonomikoa

Nafarroako Gobernuak, gizarte zerbitzuen arloko departamentu eskudunaren bitartez, babes ekonomikoa emanen die laguntza txakurren erabilitzaileei, kasuko deialdietan ezartzen diren baldintzen arabera, lotura unitateak sortzeko eta haien eutsi eta jarraipena emateko, betiere aurrekontuko aurreikuspenen arabera.

Kasua bada, babes horrek arreta berezia eskainiko die txakur horien mantentze-gastuei eta foru lege honen arabera laguntza txakurraren izaera lortu eta hari eusteko beharrezkoak diren jarduketan kostuei.

Laugarren xedapen gehigarria. Herritarrentzako zabalkunde eta sentsibilizazio kanpainak.

Nafarroako Gobernuak, gizarte zerbitzuen arloko departamentu eskudunaren bitartez, informazio, zabalkunde eta hezkuntza kanpainak sustatuko ditu laguntza txakurren erabiltzaileei dagokien guztian, bai eta foru lege honetan ezarritako eskubide eta betebeharreri dagokienean ere, herritarrak sentsibilizatzeko, gizarteratzea benetakoa eta eraginkorra izan dadin.

Foru lege honen edukia ezagutzera emateko kanpaina hauek herritar guztiei zuzenduko zaizkie, eta, bereziki, maila guztietako irakaskuntza zentroi, ostalaritza- eta merkataritza-zentroi, garraiobideei eta zerbitzu publikoei.

Bosgarren xedapen gehigarria. Laguntza txakurren aitorpena beste autonomia erkidego batzuetan.

1. Laguntza txakurren erabiltzaileek izaera hori beste autonomia erkidego batzuen administrazioak egiaztatuta daukatenean, Nafarroako Foru Komunitatera bizitzera baldin badatoz edo bertan, edozein inguruabar tarteko, aldi baterako geratzen badira, aipatutako eskubide berak izanen dituzte, eta aplikatzekoak izanen zaizkie foru lege honetan eta hura garatzeko arauetan ezartzen diren betebeharrak, eskubide berak.

2. Laguntza txakurren erabiltzaileek, txakurrak beste autonomia erkidego batean edo beste herrialde batean egiaztatuta dauzkatenak beren jatorriko tokiaren arauen arabera, beren legezko egoitza Nafarroako Foru Komunitatean ezartzen baldin badute, txakurrentzako egiaztapena eskuratu beharko dute, foru lege honetan ezartzen den prozeduraren arabera.

3. Nafarroako Foru Komunitatean egoiliarak izan eta laguntza txakur bat beste autonomia erkidego edo herrialde batean eskuratzen dutenek 2. idatz-zatian ezarritako betebeharrak izanen dute.

Seigarren xedapen gehigarria. Irisgarritasun unibertsala.

Foru lege honek laguntza txakurren erabiltzaileentzat xedatzen duen irisgarritasun bermearen betetzea ulertuko da ezertan ere kendu gabe, eragin guztietarako, irisgarritasunaren arloan aplikatzeko den legediak unean-unean ezartzen duena.

Zazpigarren xedapen gehigarria. Laguntza txakurraren izaera eskuratu, eten eta galtzeko prozedurak.

Foru lege honen 14. 17. eta 18. artikuluetan ezarritako prozedurak izapidetu beharko dira Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioari buruzko abenduaren 3ko 15/2004 Foru Legearen arabera eta Herri administrazioen araubide juridikoaren eta administrazio prozedura erkidearen azaroaren 26ko 30/1992 Legearen arabera, betiere foru lege honek berezko dituen zehaztapenekin.

Lehen xedapen iragankorra. Apirilaren 4ko 7/1995 Foru Legeak aipatzen dituen gida txakurrak laguntza txakur gisa aitortzea

1. Bai foru lege honetako 13.a) artikuluan, bai Ikusmeneko disfuntzio osoa edo latza izanik, gida txakurren laguntza duten pertsonak gune irekietan eta mugatutako beste gunetan sartu, ibili eta egoteko askatasunaren erregimena arautzeari buruzko apirilaren 4ko 7/1995 Foru Legeko 2. artikuluan aipatzen diren txakurrei, automatikoki aitortuko zaie laguntza txakurraren izaera.

Hala eta guztiz ere, foru lege honek indarra hartu eta urtebeteko epean, gida txakur horien erabiltzaileek eskatu beharko dute beren txakurren egiaztapena egokitzeke foru lege honetan ezartzen diren aitorten eta identifikazio baldintzen arabera.

2. Foru lege honek indarra hartzen duen unean dauden bestelako laguntza txakurren jabe eta erabiltzaileek urtebeteko epea daukate legeak indarra hartzen duen unetik beren txakurren egiaztapena egokitzeke foru lege honetan ezartzen diren aitorten eta identifikazio baldintzen arabera.

Bigarren xedapen iragankorra. Udal-ordenantzak egokitzea.

Nafarroako toki entitateek, foru lege honek indarra hartu eta urtebeteko epean, beren ordenantzak egokitu beharko dituzte bertan jasotakoaren arabera.

Xedapen indargabetzailea.

Indarrik gabe uzten da apirilaren 4ko 7/1995 Foru Legea, ikusmeneko disfuntzio osoa edo latza izanik, gida txakurren laguntza duten pertsonak gune irekietan eta mugatutako beste gunetan sartu, ibili eta egoteko askatasunaren erregimena arautzeari buruzkoa.

Azken xedapenetan lehena. Foru lege honen garapena, aplikazioa eta betetzea.

Ahalmena ematen zaie Nafarroako Gobernuari eta gizarte zerbitzuen arloan eskuduna den depar-

tamentuari bakoitzak bere eskumenen esparruan foru lege hau garatu, aplikatu eta betetzeko behar diren xedapenak eman ditzaten.

Azken xedapenetan bigarrena. Bestelako gaixotasun eta laguntza txakur motak.

1. Foru lege honen 1.2.i), 2.m) eta 13.d) artikuluetan ezarritakoaren eraginetarako, ahalmena ematen zaio Nafarroako Gobernuko gizarte zerbitzuen arloko departamentu eskudunari laguntza txakur bat erabili ahal izateko aukera justifikatzen duten beste gaixotasun batzuk aitortzeko.

2. Halaber, ahalmena ematen zaio 1. idatz-zatian aipatutako departamentuari foru lege honen 13.

artikuluaren ezartzen diren laguntza txakurren motak zabaltzeko, laguntza mota berrietarako trebakuntzak emaitza positiboak izan dituela jakiten denean.

Azken xedapenetan hirugarrena. Diru bidezko zehapenak eguneratzea.

Ahalmena ematen zaio Nafarroako Gobernuari foru lege honetan ezarritako diru-zehapenen zenbatekoak eguneratzeko.

Azken xedapenetan laugarrena. Foru lege honek indarra hartzea.

Foru lege honek indarra hartuko du Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratu eta biharamunean.